

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Πόλη: Θεσσαλονίκη

Ταχ. Διεύθυνση : ΔΙΚΑΣΤΙΚΟ ΜΕΓΑΡΟ
(26^{ης} Οκτωβρίου 5, 4ος όροφος)
Ταχ. Κώδικας : 546 26
Πληροφορίες :
Τηλέφωνο : 2310 543451
Fax : 2310 553444
E-mail : proedros.dsth@gmail.com

Ημερομηνία : 13.12.2019

Αρ. πρωτ.1047

ΘΕΜΑ: «ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ – ΠΡΟΤΑΣΗ ΣΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟ ΕΝΣΗΜΟ»

Επειδή τα ζητήματα που εγείρονται από την επαναφορά του τέλους δικαστικού ενσήμου στις αναγνωριστικές αγωγές με τον νεοπαγή ν. 4640/2019 έχουν μείζονα σημασία, όχι μόνο για τον δικηγορικό κόσμο, αλλά ευρύτερα για την κοινωνία, καθώς οδηγούν σε υπέρμετρη επιβάρυνση των πολιτών, που προσφεύγουν στη δικαιοσύνη, επιθυμούμε να θέσουμε υπ' όψιν σας τα κάτωθι:

Η επαναφορά του τέλους δικαστικού ενσήμου στις αναγνωριστικές αγωγές αρμοδιότητας Πολυμελούς Πρωτοδικείου, και μάλιστα με αναδρομική ισχύ για ήδη ασκηθείσες αγωγές (άρθρο 42 ν. 4640/2019, ΦΕΚ 190 Α/29-11-2019), έχει προκαλέσει τη σύσσωμη αντίδραση του δικηγορικού κόσμου, όχι μόνον διότι η νέα διάταξη εισήχθη, με εκπρόθεσμη τροπολογία, χωρίς οιαδήποτε προηγούμενη θεσμική διαβούλευση, αλλά κυρίως διότι προκαλεί δυσανάλογη οικονομική επιβάρυνση στους πολίτες και εγείρει σοβαρά ζητήματα συνταγματικότητας.

Με τη νέα διάταξη καταργείται η πάγια δικονομική αρχή, ισχύουσα ήδη από το 1942 (άρθρο 7 παρ. 3 ν.δ. 1544/1942), κατά την οποία με τέλος δικαστικού ενσήμου βαρύνονται μόνον οι καταψηφιστικές αγωγές και επανέρχεται η ατυχής ρύθμιση του άρθρου 70 ν. 3994/2011, η οποία είχε κατακριθεί ως αντισυνταγματική τόσο από την Επιστημονική Υπηρεσία της Βουλής, όσο και από σημαντική μερίδα της νομολογίας.

Μάλιστα, ο νομοθέτης, κατά τον διαδραμόντα χρόνο, αντιλαμβανόμενος το πρόβλημα, εξείρεσε κατ' αρχάς από τη διάταξη τις αναγνωριστικές αγωγές στις εργατικές,

αυτοκινητικές διαφορές και διαφορές από διατροφή (άρθρο 21 παρ.1 ν.4055/2012) και εν συνεχεία εξαίρεσε στο σύνολό τους τις αναγνωριστικές αγωγές (άρθρο 33 ν.4446/2016), μειώνοντας μάλιστα και το δικαστικό ένσημο στις καταψηφιστικές εργατικές αγωγές (άρθρο 34 ν. 4446/2016).

Η διαφοροποίηση της αναγνωριστικής από την καταψηφιστική αγωγή κι η επιβολή δικαστικού ενσήμου μόνο στην δεύτερη δικαιολογείται, από το ότι ο πολίτης με την αναγνωριστική αγωγή μπορεί, με σχετικά ολιγοδάπανη διαδικασία (χωρίς την καταβολή δικαστικού ενσήμου), να εμποδίσει παραγραφή του δικαιώματός του, να άρει αμφισβήτηση για την ύπαρξή του και να βεβαιωθεί για την φερεγγυότητα του οφειλέτη ως προς τη δυνατότητα εκτέλεσης της απόφασης, ενώ υποχρεούται σε καταβολή του δικαστικού ενσήμου σε μεταγενέστερο στάδιο προ της αναγκαστικής εκτέλεσης και μόνον επί του επιδικασθέντος ποσού, το οποίο και τελικώς δύναται να εισπράξει.

Η προκαταβολική είσπραξη του τέλους με τον ν. 4640/2019 εκ μέρους του δημοσίου, ήδη σε πρώιμο στάδιο της διαδικασίας της δίκης, και επί ποσού κατά κανόνα μείζονος του τελικώς επιδικαζόμενου, αντίκειται στις αρχές του κράτους δικαίου και της παροχής πλήρους και αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας στους πολίτες, που θεμελιώνονται στις διατάξεις των αρθρ. 20 παρ.1, 26 παρ.3, 94 παρ.4, 95 παρ. 5 του Συντάγματος, 6 παρ.1 της ΕΣΔΑ, 1 του πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου αυτής, 2 παρ.3 και 14 παρ. 1 Διεθνούς Συμφώνου για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα κυρωθέντος με το ν. 2462/1997.

Οι παραπάνω διατάξεις εγγυώνται την ελεύθερη πρόσβαση σε δικαστήριο και την πραγματική ικανοποίηση του δικαιώματος, που επιδικάζεται από αυτό. Ο κοινός νομοθέτης δεν έχει απεριόριστη ευχέρεια επιβολής δικονομικών φραγμών, στην παροχή αμέσου εννόμου προστασίας του πολίτη, καταργώντας, στην πράξη, τη δυνατότητα του τελευταίου, να προσφύγει στη δικαιοσύνη. Αν, δε, ληφθεί υπόψη, ότι σε κάθε περίπτωση η καταβολή δικαστικού ενσήμου προβλέπεται και θα συμβεί, κατά την τροπή αναγνωριστικής απόφασης, σε καταψηφιστική (π.χ. με την άσκηση καταψηφιστικής αγωγής ή την έκδοση διαταγής πληρωμής), πριν την είσπραξη της απαίτησης από τον πολίτη, διασφαλίζεται ταυτόχρονα πλήρως η λήψη του αντιστοίχου ποσού εκ μέρους του Δημοσίου.

Αντίθετα, η επιβολή του δικαστικού ενσήμου σε πρώιμο στάδιο εμφανίζεται έντονα καταχρηστική και έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τις ανωτέρω συνταγματικές επιταγές, καθώς ο δικονομικός φραγμός, που τίθεται από τον ν. 4640/2019, υπό το φως των σημερινών άκρως δυσχερών οικονομικών συνθηκών, που βιώνουν οι πολίτες, ουσιαστικά στερεί αυτούς της ευχερούς δυνατότητας προσφυγής στο δικαστήριο, προς άμεση προστασία των δικαιωμάτων τους.

Ο μόνος λόγος που εξηγεί, αλλά ουδόλως δικαιολογεί, την επιβολή του μέτρου είναι το ταμειακό συμφέρον του Δημοσίου και η εμπροσθοβαρής αύξηση των εσόδων του. Το ταμειακό συμφέρον, που προκύπτει όμως, δεν μπορεί να εξισούται με λόγο γενικότερου δημοσίου συμφέροντος. Το δημόσιο συμφέρον, υπό την έννοια του συλλογικού συμφέροντος, θέτει και πρέπει να θέτει σε προτεραιότητα το έννομο συμφέρον και τα δικαιώματα των πολιτών. Η νέα διάταξη αντιστρατεύεται προδήλως το συμφέρον των τελευταίων καθώς ο πολίτης, που θα καταβάλλει προκαταβολικά το δικαστικό ένσημο για την αναγνωριστική αγωγή, είναι σφόδρα πιθανό, να μη καταφέρει, να εισπράξει στη συνέχεια την απαίτησή του, από τον οφειλέτη. Έτσι, η νέα ρύθμιση οδηγεί σε άниση μεταχείριση, από το ίδιο το κράτος, που τίθεται σε πλεονεκτική θέση έναντι των πολιτών, εξασφαλίζοντας πρωταρχικά και κύρια το δικό του δημοσιονομικό οικονομικό συμφέρον, συρρικνώνοντας την ίδια στιγμή το ατομικό δικαίωμα των πολιτών, σε ευχερή πρόσβαση στα δικαστήρια, και μειώνοντας προκαταβολικά την περιουσία τους, για μια απαίτηση, η λήψη της οποίας είναι επισφαλής.

Η νεοπαγής ρύθμιση αποβαίνει, λοιπόν, «διττά» αντισυνταγματική και φευκτέα. Διότι το δημόσιο όχι μόνο εγγυάται την ελεύθερη πρόσβαση των πολιτών στα δικαστήρια, χωρίς να τίθενται υπερβολικά προσκόμματα, που να «εκμηδενίζουν» το δικαίωμα, αλλά έχει αποστολή, να προστατεύσει την περιουσία και την οικονομική κατάσταση των πολιτών του. Σε τελική ανάλυση, άλλωστε, η περιουσία αυτή είναι εκείνη, που δια της φορολόγησής της, συμβάλλει και στη διατήρηση της περιουσίας του δημοσίου.

Εξάλλου, η επιβολή δικαστικού ενσήμου δεν συνδέεται με τη λειτουργία της δικαιοσύνης και την ανάγκη αποτελεσματικότερης απονομής της, ιδίως όταν το λειτουργικό κόστος της δικαιοσύνης όχι μόνο δεν έχει αυξηθεί, αλλά βαίνει μειούμενο. Συνεπώς, παρίσταται εξ αυτού προδήλως δυσανάλογο περιοριστικό μέτρο.

Τέλος, η άποψη, ότι η επιβολή του δικαστικού ενσήμου έγινε, για να αποφευχθεί η άσκηση προπετών αγωγών, όχι μόνο δεν πείθει κανέναν, αλλά αντιστρατεύεται τη δικονομική τάξη διότι αρμόδια να κρίνουν αν μια αγωγή είναι προπετής ή όχι (αν ασκείται δηλ. χωρίς δικαίωμα) είναι μόνον τα ίδια τα δικαστήρια, που κρίνουν επί συγκεκριμένης υπόθεσης. Ο νομοθέτης όμως, εκ θέσεως, δεν μπορεί να θέτει «εκποδών» τη δικαιοσύνη, που είναι η μόνη αρμόδια, να αποφανθεί και να εφαρμόσει τις διατάξεις του Κ.Πολ.Δ οι οποίες αφορούν τις προπετείς αγωγές και προβλέπουν, υπό τις εκεί τιθέμενες αυστηρές προϋποθέσεις, την επιβολή «διαδικαστικών ποινών», επ' αυτών.

Για τους ανωτέρω λόγους, η επιβολή του παραπάνω τέλους, για τις αναγνωριστικές αγωγές αρμοδιότητας Πολυμελούς Πρωτοδικείου, υπονομεύει το δικαίωμα δικαστικής προστασίας όλων των πολιτών. Υπέρ της θέσεως αυτής άλλωστε έχει ταχθεί κατ' αρχήν η νομολογία δικαστηρίων όλων των βαθμίδων (βλ. ΑΠ 675/2010 – ΟΛΣΤΕ 3087/11, ΟΛΣΤΕ

3470/07, Απόφαση ΕΔΔΑ 24/5/06 Λιακόπουλου κατά Ελλάδος, ΜΠρΧαν 3/2013, ΜΠρΑθ 669/2013, ΕιρΑθ. 322/2014).

Κατόπιν αυτών, σας καλούμε να συμπαρασταθείτε στον αγώνα του δικηγορικού σώματος ενάντια στην ανωτέρω αντισυνταγματική και άδικη νομοθετική ρύθμιση, που είναι ταυτόχρονα μείζων κοινωνικός αγώνας, και να αναλάβετε κάθε πρόσφορη πρωτοβουλία για την κατάργηση της επαναφοράς του δικαστικού ενσήμου στις υποθέσεις Πολυμελούς Πρωτοδικείου.

Προς τούτο σας καλούμε όπως αποστείλετε αντίστοιχο με το παραπάνω έγγραφο - διαμαρτυρία προς το αρμόδιο Υπουργείο Δικαιοσύνης, με το οποίο θα εκφράζετε κι εσείς την αντίθεσή σας στη ρύθμιση.

Με τιμή

Ο Πρόεδρος

Ευστάθιος Β. Κουτσοχίνας

 Ο Γεν. Γραμματέας

Πέτρος Ε. Σαμαράς

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ:

-
- Βουλευτές Α΄ και Β΄ Θεσσαλονίκης
- Συμβολαιογραφικό Σύλλογο Εφετείου Θεσσαλονίκης
- Σύλλογο Δικαστικών Επιμελητών Εφετείου Θεσσαλονίκης
- Σύλλογο Φοροτεχνικών Θεσσαλονίκης
- Σύνδεσμος Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος
- Σύνδεσμος Βιομηχανιών Ελλάδος
- Εμπορικό Σύλλογο Θεσσαλονίκης
- Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης
- Επαγγελματικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης
- Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης